

การศึกษาในอดีตเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ในบทนี้จะได้กล่าวสรุปถึงผลงานศึกษาในอดีตเกี่ยวกับพฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อย่างสังเขป

007205

๓.๑ ทุนจำลองของธนาคารแห่งประเทศไทย จะกล่าวโดยสังเขปต่อไปนี้

(๑) ทุนจำลองของสภาพร ชินะจิตร^๑ ทุนจำลองนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาถึงกระบวนการด้านการเงิน และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการเงินกับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจอื่น โดยทุนจำลองนี้ได้ศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์เท่านั้น

ทุนจำลองนี้ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในที่อยู่ในบดุลของธนาคารพาณิชย์กับตัวแปรภายนอกซึ่งไม่อาจกำหนดได้ สำหรับตัวแปรอัตราดอกเบี้ยซึ่งแบบจำลองนี้ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่เชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทานนั้นไม่ได้ปรากฏอยู่ในหลายสมการ สาเหตุเพราะข้อมูลที่ได้มีไม่เพียงพอ ประกอบกับโครงสร้างของอัตราดอกเบี้ยก็ไม่มี การเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งนัก ดังนั้นในทุนจำลองนี้จึงใช้ตัวแปรอื่นที่แสดงให้เห็นถึงความคล่องตัวหรือความตึงตัวในตลาดเงินเป็นตัวแทน

ทุนจำลองนี้ประกอบด้วยสมการ identity ๕ สมการ สมการพฤติกรรม (behavioral equations) ๗ สมการ โดยสมการดังกล่าวนี้จะแสดงพฤติกรรมของการจัด portfolio ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้รับเงินฝากมาจากประชาชนแล้วนำไปลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ในรูปหลักทรัพย์รัฐบาล, การให้กู้ยืม เป็นต้น สมการ reduced form ของแบบจำลองได้ถูกจัดแยกออกเป็น ๒ ส่วน (two recursive blocks) คือด้านแหล่งที่มาของเงินทุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินฝาก และด้านการใช้เงินทุนเช่น หลักทรัพย์รัฐบาล เป็นต้น โดยในส่วน

^๑Sataporn Jinachitra, A Portfolio Adjustment Model of Commercial Banks in Thailand (Bangkok: Bank of Thailand-Paper No.3, 1974)

แรกสัมประสิทธิ์ของตัวแปรถูกกำหนดจากสมการโครงสร้างที่ประมาณขึ้น (estimated structural equations) และตัวแปรภายในเป็นอิสระจากส่วนที่สอง และในส่วนที่สองจะขึ้นอยู่กับตัวแปรในส่วนแรก, ตัวแปรด้านนโยบายและตัวแปรภายนอกอื่น ๆ

สำหรับความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในของทั้งสองส่วนนั้นที่น่าสนใจ ประกอบด้วย

เงินฝากเมื่อเรียก แบบจำลองนี้พบว่าขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติและการส่งออก

เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ พบว่าขึ้นอยู่กับเงินฝากออมทรัพย์และประจำในปีที่แล้ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และดุลการชำระเงิน (ซึ่งหักสิทธิถอนเงินพิเศษ (SDR) และรายได้จากการลงทุนออกแล้ว)

เงินให้กู้และสินเชื่อต่าง ๆ แบบจำลองนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ การซื้อลดตัวนำเข้าและการทำทรัพย์สินซึ่งในส่วนแรกขึ้นอยู่กับ การนำเข้าและการให้กู้ เบิกเงินบัญชีและซื้อลดตัวภายในประเทศ รวมถึงทุนไหลเข้าจากต่างประเทศของเอกชน ในส่วนหลังนี้ขึ้นอยู่กับ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของเอกชน และการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของเอกชน (รวมมูลค่าของสต็อกสินค้า)

(๒) ทุนจำลองของภาคการเงินในประเทศไทย^๑ แบบจำลองนี้ได้คาดหมายไว้ว่าจะให้ประโยชน์แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยในการใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ตัวเลขด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ ศึกษาผลกระทบของตัวแปรนโยบายที่มีต่อภาคการเงินและภาคการผลิตและยังทำให้ทราบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปรด้านตลาดการเงินและด้านตลาดการผลิต อันจะทำให้ทราบผลของการปรับตัวในทั้งสองตลาดนั้น

ในการศึกษาได้จัดแบ่งภาคเศรษฐกิจออกเป็น ๔ ภาคด้วยกันคือ ธนาคารแห่งประเทศไทย รัฐบาล ภาคต่างประเทศ และภาคเศรษฐกิจอื่นที่เรียกว่า "ภาคเอกชนที่มีใช้ธนาคาร" การวิเคราะห์ portfolio จะวิเคราะห์สินทรัพย์และหนี้สินที่ปรากฏตามงบดุลของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีรูปแบบง่าย ๆ ดังนี้

^๑Olam Chaipravat, Siri Ganjarerndee. Model of the Thai Monetary Sector: A Progress Report of The Bank of Thailand Financial Research Program (Bangkok: Bank of Thailand, Discussion Paper, 1977)

หนี้สิน	ทรัพย์สิน
เงินฝาก	เงินสดในมือและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่น
เงินกู้ยืม	(cash and balances) เงินให้กู้ และ ซื้อลดหลักทรัพย์รัฐบาล ทรัพย์สินค้างประเทศ

และเมื่อวิเคราะห์ portfolio แต่ละด้านออกมาแล้วจะได้สมการโครงสร้างออกมา
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เงินฝาก แยกพิจารณาออกเป็น ๔ สมการคือ เงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝาก
ประจำ และเงินฝากอื่น โดยกำหนดให้ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่แสดงพฤติกรรมในด้าน เศรษฐกิจของประเทศ
(activity variables) อัตราผลตอบแทน (Rate of Return) ของตัวแปรนั้นเอง
อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ทดแทนกัน จำนวนสาขาของธนาคาร อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคา
และตัวแปรดัมมี่ (dummy variables)

เงินกู้ยืม แยกออกเป็น ๓ สมการคือ เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ เงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย
และเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นในประเทศ โดยเงินกู้ยืมจากธนาคารต่างประเทศ และเงินกู้ยืม
จากสถาบันการเงินอื่นในประเทศขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการให้กู้และซื้อลดหรือปริมาณ
การไหลเข้าของเงินสดสุทธิ (net cash inflow) อัตราเงินสดส่วนเกิน (Excess cash
reserve), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคาร อัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมและรับช่วงซื้อลด
ของธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ของธนาคาร
พาณิชย์ ส่วนเงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น แสดงโดยสมการดุลยภาพ

ปริมาณการถือสำรองส่วนเกินและเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สมการนี้ได้ถูกกำหนดให้ขึ้นอยู่กับเงินฝากทั้งหมด เงินให้กู้ จำนวนสาขา อัตราผลตอบแทนตัวเงินคลัง อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์

เงินให้กู้และซื้อลดของธนาคารพาณิชย์ ด้านนี้ได้ถูกแยกออกเป็น ๓ สมการคือ เงินให้กู้ การซื้อลดตัวส่งออก การซื้อลดที่มีไว้เพื่อการส่งออก (non-export-bill discounts)

โดยเงินให้กู้และซื้อลดนั้นจะขึ้นกับอุปสงค์และอุปทานของเงินให้กู้ว่าจะอยู่ในระดับใดทางด้านอุปสงค์เงินให้กู้จะขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายในการลงทุนภาคเอกชน (private investment expenditure) และผลต่างของอัตราดอกเบี้ย เงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์กับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ การซื้อลดตัวซึ่งแยกเป็นตัวเพื่อส่งออกและตัวอื่น ๆ กำหนดให้ขึ้นอยู่กับระดับของกิจกรรมด้านเศรษฐกิจหรือผลผลิตมวลรวมประชาชาติ และผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์กับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ

สำหรับด้านอุปทานของเงินให้กู้นั้น ได้ถูกกำหนดให้ขึ้นอยู่กับสำรองส่วนเกิน เงินฝากที่หักออกจากปริมาณการถือพันธบัตรรัฐบาลเพื่อการขยายสาขาแล้ว และผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์กับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ

หลักทรัพย์รัฐบาล (Government Securities) ประกอบไปด้วยพันธบัตรรัฐบาล และตัวเงินคลัง ในส่วนของพันธบัตรรัฐบาลได้พิจารณาพันธบัตรรัฐบาลที่ถือโดยสมัครใจ (voluntary government bond) ซึ่งเป็นการถือไว้นอกเหนือจากที่ถือไว้เพื่อเป็นเงื่อนไขในการเปิดสาขาทำการใหม่ ส่วนตัวเงินคลัง เป็นหลักทรัพย์ที่สามารถถือทดแทนพันธบัตรรัฐบาลได้ดังนั้นพฤติกรรมของแบบจำลองทั้งสองจะขึ้นอยู่กับปริมาณเงินที่ไหลเข้าสู่ อัตราราคาของหลักทรัพย์นั้น

ด้านต่างประเทศ แสดงโดยแบบจำลอง ๒ แบบ คือ net foreign exchange operation ที่ทำกับลูกค้า และ net foreign sale ที่ทำกับกองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา (exchange equalization fund)

ปริมาณเงินไหลเข้าสุทธิ (net cash inflow) ตัวแปรนี้ขึ้นอยู่กับ งบประมาณขาดดุลของรัฐบาล (government cash deficit) และอัตราดอกเบี้ยที่หักด้วยภาวะเงินเฟ้อแล้ว

(๓) โมเดลของโอฬาร ศิริ และ ขนิษฐา (๒๕๒๑)^๑ หุ่นจำลองนี้เป็นหุ่นจำลองขนาดใหญ่ที่ใช้กรอบการวิเคราะห์แบบดุลยภาพทั่วไป (general equilibrium) โดยหุ่นจำลองจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาคการเงินและภาคผลผลิต ซึ่งได้มีการขมิ้มเลขเพื่อทดสอบผลกระทบที่มีอยู่ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ นั้น

นโยบายที่หุ่นจำลองนี้จะกำหนดให้ทดสอบประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายการเงิน ๒ ตัว ด้านการคลัง ๒ ตัว อีก ๒ ตัวคือด้านการจัดการหนี้ (debt-management) และด้านอัตราแลกเปลี่ยน ผลของการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรภายในที่เกิดจากการเปลี่ยนของนโยบายเหล่านี้จะถูกนำไปเปรียบเทียบกับค่าที่ถูกควบคุม (controlled-solution) ซึ่งเกิดจากค่าจริง ๆ ของตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายในในอดีต (lagged endogeneous variables) ปีที่ใช้ในการเปรียบเทียบคือปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจตกต่ำ ทั้งนี้เพื่อเป็นการวิเคราะห์ดูว่า ผลของนโยบายที่ใช้นั้นมีผลอย่างไรต่อสภาพเศรษฐกิจในปี ๒๕๑๔ นั้น ผลที่ได้สามารถจัดแสดงไว้ในตารางประมาณ ๒๐ ตัวจากตัวแปรภายในทั้งหมด ๑๓๐ ตัว ซึ่งประกอบไปด้วยปริมาณผลผลิต (measures of output) การจ้างงาน ราคา การบริโภค การลงทุน การสั่งเข้า ดุลการชำระเงิน money stock อัตราดอกเบี้ย เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์ การเปลี่ยนแปลงเงินสำรองต่างประเทศของรัฐบาล และงบประมาณขาดดุลของรัฐบาลที่ทำกับธนาคารแห่งประเทศไทย (net financing of government cash deficit by the central bank)

^๑Olarin Chaipravat, Siri Ganjaresndee and Kanitta Meesuk Impact of Monetary, Fiscal Debt Management and Exchange Rate Policy Change in Thai Economy, A Macroeconometric Model Simulation (Bangkok: Bank of Thailand, Discussion Paper, 1978)

ในที่นี้จะกล่าวรายละเอียดถึงภาคการเงิน และตัวแปรที่น่าสนใจ เท่านั้น ส่วนรายละเอียดในส่วนอื่น ๆ

เงินสดในมือ และ เงินฝากที่สถาบันการเงินอื่นในประเทศ แยกออกเป็น ๓ สมการ คือ เงินสดในมือ เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และ เงินฝากที่สถาบันการเงินอื่นที่มีใช้ธนาคาร หลักทรัพย์รัฐบาล (Government Securities) แบ่งออกเป็น ๒ สมการคือ พันธบัตรรัฐบาลและ ตัวเงินคลัง ตัวแปรอิสระที่ต่างจากทุนจำลองอื่นคือ ปริมาณพันธบัตรรัฐบาลและปริมาณตัวเงินคลังใน ปีที่แล้ว ซึ่งใส่ไว้เพื่อตามข้อสมมติฐานเรื่อง "partial stock adjustment"^๑

เงินให้กู้ เงินเบิกเกินบัญชี รับช่วงซื้อลดและทรัสต์รีซีท แบ่งออกเป็น ๔ สมการ คือ เงินให้กู้และ เบิกเกินบัญชี การซื้อลดตัวภายใน (domestic bill discounts) การซื้อลดตัว ส่งเข้า (import bill discounts) และการซื้อลดส่งออก (export bill discounts) ที่น่าสังเกตคือตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้เบิกเกินบัญชีนั้นจะทำให้ภาคการเงินไม่มีผลต่อตัวแปรใน ภาคการผลิต เช่น การลงทุนในสินค้าทุนที่แท้จริง (real capital goods) หรือการไหลของ ทุนด้านการเงินระหว่างประเทศ (international financial capital flows)

ทรัพย์สินและหนี้สินกับต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพย์สินต่างประเทศสุทธิ (net foreign assets) ของธนาคารพาณิชย์นั้นจะเกิดจากการซื้อและขายเงินตราต่างประเทศกับลูกค้าของธนาคาร และกองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน ส่วนหนี้สินจากต่างประเทศ (foreign liabilities) จะขึ้นอยู่กับ เงินกู้จากต่างประเทศ และเงินฝากที่ต่างประเทศ

เงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร สถาบันที่เกี่ยวข้องกับกิจการเหล่านี้คือ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคาร แห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน และสถาบันการเงินอื่นที่มีใช้ธนาคาร โดยในส่วนนี้จะแบ่งแยกการ วิเคราะห์ออกเป็น เงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ จากธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (excess cash balance at the BOT) เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ สถาบันการเงินอื่น

^๑ในสมการเงินให้กู้และเบิกเกินบัญชี การซื้อลดตัวภายใน และการรับช่วงซื้อลดภายใน การซื้อลดตัวส่งออก, เงินกู้จากต่างประเทศ ก็ใช้ข้อสมมติฐานนี้ด้วยเช่นกัน

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) และเงินฝากของสถาบันการเงินอื่นที่ธนาคารพาณิชย์

เงินฝาก (deposits) เงินฝากแบ่งออกเป็น เงินฝากเผื่อเรียก (demand deposits), เงินฝากออมทรัพย์ (Saving deposits) และเงินฝากประจำ (Time deposits)

การไหลของเงินภายในธนาคารพาณิชย์ (Domestic Cash Flows of Commercial Banks)

การไหลเข้านั้นมาจากการกู้โดยตรง และการรับช่วงซื้อลดกับธนาคารแห่งประเทศไทย การเปลี่ยนแปลงด้านเงินฝากจากสถาบันการเงินมีใช้ธนาคาร และการไหลเข้าสุทธิ (net inflow) จากภาคอื่นในประเทศ (domestic sector) เงินไหลออกจะเนื่องมาจาก การลงทุนของธนาคารในด้านหลักทรัพย์รัฐบาล การให้สินเชื่อของธนาคารแก่ภาคเอกชน

การเคลื่อนไหวของทุนต่างประเทศ (Foreign Capital Movement) ในส่วนนี้ประกอบด้วยสินเชื่อที่ให้แก่ภาคเอกชน การลงทุนใน portfolio ของเอกชน การให้กู้ระยะยาวสุทธิ (Net long-term loans) และสินเชื่อที่ให้แก่รัฐวิสาหกิจ และการไหลของทุนสุทธิ (net capital inflow) ที่ไปสู่ภาครัฐบาล สองอย่างหลังนี้ถือว่าเป็นตัวแปรภายนอก ส่วนปริมาณการลงทุนใน portfolio ของเอกชนนี้เล็กน้อยมากไม่อาจถือเป็นตัวแปรภายในได้

(๔) โมเดลของโอฬาร ศิริ และชนิษฐา (๒๕๒๒)^๑ ทุนจำลองนี้มี ๒ ส่วน (blocks) ด้วยกันคือ ด้านภาคการผลิต และภาคการเงิน โดยมีรายได้ ราคาและอัตราดอกเบี้ยต่าง ๆ เป็นตัวเชื่อมโยงในแต่ละภาคก็มีการแบ่งออกเป็นหลายส่วนอีก กล่าวคือ ภาคการผลิตซึ่งมีรายได้และรายจ่ายสัมพันธ์กันระหว่างเอกชนหรือผู้บริโภค (household) ธุรกิจเอกชน, รัฐวิสาหกิจ รัฐบาลและต่างประเทศ ส่วนภาคการเงินแบ่งออกเป็น ๔ สถาบัน คือ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ธนาคารออมสิน และธนาคารแห่งประเทศไทย

แต่ละด้านนั้นจะสามารถหาความสัมพันธ์กันได้ ตามทฤษฎีของอุปสงค์และอุปทานทั้งในสินค้าและบริการกับสินทรัพย์และหนี้สินด้านการเงิน โดยด้านการเงินจะเป็นการพิจารณาถึงพฤติกรรม

^๑Olar Chaipravat, Siri Garnjurondee, and Kanitta Meesuk. Bank of Thailand Model of The Thai Economy (Bangkok, Bank of Thailand, Discussion Paper, 1979)

การจัด portfolio ของสถาบันต่าง ๆ สมการอุปสงค์อุปทานทั้งหมดจะถูกสร้างขึ้นในกรอบของดุลยภาพทั่วไป (General Equilibrium Framework) ถ้าปราศจากกฎเกณฑ์และข้อบังคับพิเศษอื่น ๆ แล้ว ราคาและอัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดขึ้นโดย การตอบโต้ของอุปสงค์และอุปทานในสมการที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในตลาดสินค้า และตลาดสินทรัพย์ด้านการเงินต่าง ๆ กล่าวโดยสรุปแล้ว ทุนจำลองนี้จะแสดงถึงกระบวนการของราคาภายในประเทศ (Domestic Price) ผลผลิต, การจ้างงาน อัตราดอกเบี้ย และการตัดสินใจในเงินบาทในประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจเปิดและเป็นผู้ส่งออกสินค้าขึ้นปฐมที่มีขนาดเล็ก ท่ามกลางตลาดเงินทุนและสินค้าของโลกที่มีขนาดใหญ่

สำหรับในภาคการเงิน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์นั้น ทุนจำลองนี้ได้ใช้พื้นฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัด portfolio ที่ H. Markowitz และคนอื่นอีกหลายท่าน ได้ค้นคว้าไว้เป็นแนวทางในการสร้างสมการอุปสงค์และอุปทานของสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์โดยพิจารณาลักษณะ เฉพาะของระบบการเงินไทยประกอบไปด้วย อาทิ เช่น พิจารณาด้านกฎเกณฑ์ข้อบังคับ, สถาบันด้านการเงินต่าง ๆ เป็นต้น

รายละเอียดของทุนจำลองด้านแหล่งที่มาของเงินทุน เงินฝากเพื่อเรียกเป็นฟังก์ชันของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ, จำนวนสาขาธนาคาร, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อเรียกของบริษัทเงินทุน, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ, ด้านเงินฝากออมทรัพย์ได้ถูกกำหนดจากเงินออมของครัวเรือน, จำนวนสาขาธนาคาร, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยตัวสัญญาใช้เงินระยะสั้นของบริษัทเงินทุนและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และประจำของธนาคารออมสิน ในทำนองเดียวกัน เงินฝากประจำให้อยู่กับเงินออมของครัวเรือน, จำนวนสาขาธนาคาร, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของตัวสัญญาใช้เงินระยะสั้นของบริษัทเงินทุน และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และประจำของธนาคารออมสิน

สำหรับในด้านการใช้เงินทุน พฤติกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ทุนจำลองได้พิจารณาถึงการตัดสินใจให้กู้ยืมที่ต้องแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่นโดยเฉพาะบริษัทเงินทุน ตลาดการเงินนอกระบบ และตลาดการเงินในต่างประเทศ เห็นได้จากสมการการให้กู้ยืมและเบิกเงินบัญชีได้กำหนดให้เป็นฟังก์ชันของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของ

ธนาคารพาณิชย์เทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ของบริษัทเงินทุน ด้านการให้กู้โดยซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน ประเภทต่าง ๆ นั้น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

๓.๒ การศึกษาของ พอล เทรสคอตต์ (๑๙๗๑)

งานของเทรสคอตต์ นี้กล่าวถึงระบบการเงินของไทยโดยทั่วไป โดยศึกษาในช่วงปี ๑๙๕๖ (พ.ศ. ๒๔๘๙) ถึงปี ๑๙๖๔ (พ.ศ. ๒๕๐๖) เฉพาะในด้านธนาคารพาณิชย์ได้กล่าวถึง พฤติกรรมการถือเงินสดสำรอง, การถือเงินสดของธนาคาร การถือหลักทรัพย์รัฐบาล การกู้ยืม และการให้กู้ ลักษณะของตัวแบบที่สร้างขึ้นทำให้ทราบพฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์โดยสังเขปดังนี้

พฤติกรรมการถือเงินสดสำรอง ได้แบ่งพิจารณาออกเป็น ๒ ช่วงคือ ช่วงปี ๑๙๕๗-๑๙๕๗ กับช่วงปี ๑๙๕๖-๑๙๖๔ โดยในช่วงปี ๑๙๕๗-๑๙๕๗ นั้นได้พิจารณาว่า ปริมาณเงินฝาก อัตราดอกเบี้ย ตลอดจนผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงการถือเงินสดสำรอง แต่ในช่วงปี ๑๙๕๖-๑๙๖๔ นั้น อัตราดอกเบี้ยด้านเงินฝากและเงินให้กู้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก การถือเงินสดสำรองของธนาคารจึงพิจารณาแต่เฉพาะ เงินฝากเผื่อเรียกและเงินฝากออมทรัพย์เท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าในระยะหลังธนาคารถือเงินสดสำรองไว้น้อยลงเมื่อเทียบกับเงินฝาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าความสามารถของธนาคารในการจัดสินทรัพย์ที่ล้นมีระดับเพิ่มสูงขึ้น จากการศึกษาพบว่าแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินสดสำรองตามกฎหมายในช่วงปี ๑๙๖๒-๖๔ แต่พฤติกรรมการถือเงินสดสำรองของธนาคารพาณิชย์มิได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก

การถือเงินสดของธนาคารพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่าการถือเงินสดขึ้นอยู่กับปริมาณเงินฝากเผื่อเรียกและเพื่อให้มีสภาพคล่อง เตรียมไว้เผื่อมีการถอนเงินฝากหรือความต้องการเงินกู้แบบกระชั้นหัน

การถือหลักทรัพย์รัฐบาล (Government Securities) ธนาคารพาณิชย์ในระยะหลังได้หันมาลงทุนด้านหลักทรัพย์รัฐบาลมากขึ้น ทั้งนี้เพราะ สามารถใช้เป็นเงินสดสำรองตามกฎหมายได้ส่วนหนึ่ง อีกทั้งถือว่าเป็นสินทรัพย์ประเภทไม่เสี่ยง ธนาคารสามารถหาประโยชน์ได้โดยไม่ขัดต่อข้อบังคับเรื่องสัดส่วนสินทรัพย์เสี่ยงต่อเงินกองทุน

เงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank Borrowing) จากการศึกษาพบว่า การกู้ยืมในประเทศขึ้นอยู่กับปริมาณการให้กู้ของธนาคาร สำหรับการกู้ยืมจากต่างประเทศ (ซึ่งในระยะหลังได้มีการกู้มากขึ้นนั้น) ขึ้นอยู่กับการให้กู้ยืมของธนาคารและอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศเปรียบเทียบกับอัตราในประเทศ ส่วนการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยนั้นกำหนดให้ขึ้นอยู่กับปริมาณการให้กู้ยืมของธนาคารเช่นกัน และยังขึ้นอยู่กับนโยบายการให้กู้ของธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

เงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ (Commerical Bank Loans)

การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วยการให้กู้ยืมระยะยาวเพื่อการลงทุนและกู้ยืมเพื่อการค้าระหว่างประเทศ จึงกำหนดให้การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ขึ้นอยู่กับมูลค่าการส่งสินค้าออกและการลงทุนภายในประเทศ